

## CITAČNÍ SYSTÉM

---

Odkazováno je ze zásady zkratkou práce ve formě:

„příjmení autora rok vydání“ = „BOARDMAN 1989“ / „Boardman 1989“

- **Zkratka je psána KAPITÁLKAMI nebo Běžným písmem.**

[KAPITÁLKY nejsou MAJUSKULE. Jedná se o řez písma, užívající pouze majuskulních znaků, rozlišených však velikostně na majuskule a minuskule. Např. v české verzi MS Office – Word se volí v klávesovou zkratkou Shift+Ctrl+K.]

V seznamu literatury je na rozdíl od odkazů v textu zkratka uvedena i včetně prvního písmena křestního jména (jmen); iniciála je uvedena za příjmením oddělena čárkou, vícere iniciály navzájem neodděleny.

= „BOARDMAN, J. 1989“ nebo „SMITH, R.R.R. 1991“

- pokud je více autorů, oddělit pomlčkou „ – „

= SPARKS – TALCOT 1970

- Pokud jméno autora obsahuje pomlčku, použít spojovník „-“, pro odlišení od pomlčky „ – „.

MAASKANT-KLEIBRINK – WATERBOLK 1992

**[Nota bene: pomlčka je delší a oddělena z obou stran mezerami, spojovník je kratší a bez mezer!]**

- Pokud je počet autorů větší než tři, uvést ve zkratce jméno prvního z nich, následované zkratkou „*et al.*“ psanou kursivou, v seznamu literatury pak uvést jména všech autorů.

= CARANDINI *et al.* 2002

- Na **kolektivní práce** (sborníky, katalogy výstav) odkazovat jménem editora + zkratku „*ed.*“ pro editora jednoho či „*eds.*“ pro více.

- je-li zkratka citované práce psána běžným písmem, je třeba uvést „*ed./eds.*“ v závorce;<sup>1</sup> je-li zkratka citované práce psána KAPITÁLKAMI, uvádíme *ed./eds.* bez závorky.

= „TORELLI *ed.* 2000“; „AGUSTA-BOULAROT – LAFON *eds.* 2004:“ nebo „Agusta-Boularot – Lafon (*eds.*) 2004“

- ve zcela výjimečných případech, kdy není výslovně uvedeno jméno autora či editora (například některé **katalogy výstav**) může být odkazováno zkratkou názvu práce s datem vydání. Alternativně by bylo možno skládat zkratku z místa, kde se konference/výstava konala a data vydání. Tyto mimořádné zkratky se uvádějí běžným písmem.

= „Formazione 1988“ anebo „Bologna 1988“

---

<sup>1</sup> To neplatí v případě, že je v závorce celý odkaz: „(Miller 1998, 24–26; Agusta-Boularot – Lafon *eds.* 2004; Meylan 2013, 675)“.

## ODKAZY V TEXTU:

---

- v závorce uvnitř textu nebo v poznámce pod čarou – **mezi těmito způsoby je možno si vybrat.**

**Zcela zakázáno je tzv. historické citování, užívající plnou citaci pod čarou a komplikovaný systém odkazů na předchozí poznámky.**

Uvádí se:

- forma: „ZKRATKA PRÁCE, č. stran, č. obrázků“ = „BOUZEK 2007, 234–255, obr. 16:2–5“
- čísla stran jsou uvedena samostatně **bez uvedení „strany/str./s./ss.“**; u odkazů na ilustrace, tabulky atd. používat zkratky jazykového prostředí citované práce: „Fig.“, „Abb.“, „Pl.“...
- při odkazu na větší počet stran uvést jejich plný rozsah (např. 112–116, nikoliv 112–16, ani 112nn)´
- čísla stránek oddělujeme pomlčkou (tj. nikoliv spojovníkem) bez mezer kolem: 112–116, **nikoliv** 112 – 116, ani 112-116
- odkaz na jednotlivá vyobrazení na složené ilustraci vyjadřovat dvojtečkou „Obr. 43:1“
- dvě následné zkratky oddělovat středníkem
- za tečkou a čárkou následuje VŽDY mezera. Za dvojtečkou **nenásleduje** mezera pouze v odkazech na konkrétní ilustraci (viz o dva řádky výše).
- větší počet zkratek v jediném odkazu řadit chronologicky

= (Helbig 1842, 235; Beazley 1963, 37; Boardman 1989, 22–24, Fig. 116; Altmann 2006, Abb. 2)

**Veškeré údaje uvedené v poznámce pod čarou (tj. i jediný odkaz na práci) jsou považovány za větu, každá poznámka tak musí začínat velkým písmenem a končit tečkou.**

## SEZNAM LITERATURY NA KONCI:

---

- řazen abecedně podle příjmení autorů, následně chronologicky podle roku vydání.

- pokud je od jednoho autora citována v jednom roce více než jedna publikace, rozlišit pořadí písmeny abecedy: „BOUZEK 2011a; BOUZEK 2011b; BOUZEK 2011c“. Práce jsou do pořadí a, b, c řazeny abecedně podle prvního slova názvu!

- práce psané v jazycích zapisovaných jiným písmem než latinkou (zejm. řečtina, ruština, bulharština atd.) je třeba uvádět buď v závazné české (slovenské) transkripci nebo v původní podobě. I v takovém případě na ně musí být odkázáno transkribovanou zkratkou zařazenou do seznamu literatury na příslušném místě podle české/slovenské abecedy (viz níže KATZ – STRUŽECKIJ 1975).

- seznam obsahuje veškerou moderní referenční literaturu, nikoliv však edice a překlady písemných pramenů (**ty uvedeny samostatně v seznamu pramenů podle vlastních pravidel**)

Uvádí se:

ZKRATKA PRÁCE (včetně iniciál křestních jmen; běžným písmem či KAPITÁLKAMI) a dvojtečka: *Titul. Podtitul.* Ediční řada, v jejímž rámci práce vyšla a číslo svazku této řady (bez interpunkce). Místo vydání (v jazyce místa vydání).

*Titul monografie* se uvádí kursivou.

Titul článku v periodiku či kolektivní práci se uvádí běžným písmem.

*Titul periodika* se uvádí kursivou.

Mimořádné zkratky („*et al.*“, názvové zkratky atd.) rozepisujeme za použití znaménka „rovná se“ (=). Viz níže CARANDINI *et al.* 2002, nebo *Formazione* 1988

- jednotlivé prvky jsou odděleny tečkou.

- **neuvádí se vydavatelství ani ISBN** (tedy Cambridge, nikoliv CUP, Oxford, nikoliv Oxbow)!!

---

#### MONOGRAFIE:

---

BOARDMAN, J. 1989: *Athenian red figure vases. The classical period.* London.

MAASKANT-KLEIBRINK, M. – WATERBOLK, H.J. 1992: *Settlement excavations at Borgo Le Ferriere (Satricum).* Groningen.

CARANDINI *et al.* 2002 = Carandini, A. – Cambi, F. – Celuzza, M.G. – Fentress, E.: *Paesaggi d'Etruria. Valle dell'Albegna, Valle d'Oro, Valle del Chiarone, Valle del Tafone. Progetto di ricerca italo-britannico seguito allo scavo di Settefinestre.* Roma.

**Monografie – reedice:** druhé atd. vydání práce vyznačujeme příslušným indexem za názvem práce.

SNODGRASS, A.M. 2000: *The Dark Age of Greece: An Archaeological Survey of the Eleventh to the Eighth Centuries BC.*<sup>2</sup> Edinburgh.

**Monografie – překlad:**

BOARDMAN, J. 1975: *Řecké umění.* Praha (originál Londýn 1973; překlad K. Benda).

---

#### MONOGRAFIE V RÁMCI PUBLIKAČNÍ ŘADY:

---

SPARKS, B. A. – TALCOTT, L. 1970: *Black and Plain Pottery of the 6<sup>th</sup>, 5<sup>th</sup> and 4<sup>th</sup> Centuries B.C.* The Athenian Agora: Results of Excavations Conducted by the American School of Classical Studies at Athens XII. Princeton.

---

#### SBORNÍKY, KATALOGY A KOLEKTIVNÍ MONOGRAFIE:

---

- obsahují navíc údaje o konferenci, z níž je sborník výstupem.

AGUSTA-BOULAROT, S. – LAFON, X. eds. 2004: *Des Ibères aux Vénètes. Phénomènes proto-urbains et urbains de l'Espagne à l'Italie du Nord (IV<sup>e</sup>–II<sup>e</sup> s. av. J.-C.).* Actes du colloque international tenu à l'École Française de Rome les 10–12 juin 1999. Collection de l'EFR 328. Roma.

Formazione 1988 = *La formazione della città in Emilia Romagna*. Catalogo della mostra, Bologna Museo civico archeologico, 26 settembre 1987–24 gennaio 1988. Bologna.

Bologna 1988 = *La formazione della città in Emilia Romagna*. Catalogo della mostra, Bologna Museo civico archeologico, 26 settembre 1987–24 gennaio 1988. Bologna.

---

#### PŘÍSPĚVKY VE SBORNÍCÍCH A KOLEKTIVNÍCH MONOGRAFÍCH:

---

- za autora a název je chápán autor a název příspěvku, nikoliv sborníku.

- uvést strany příspěvku

- Editor a název sborníku s veškerými bibliografickými údaji musí být uveden po názvu příspěvku, předložkou „In:“.

LAFON, X. 2004: La colonisation romaine aux IV<sup>e</sup>–III<sup>e</sup> siècles avant J.-C.: une nouvelle conception de la ville. In: Agusta-Boularot, S. – Lafon, X. (eds.): *Des Ibères aux Vénètes. Phénomènes proto-urbains et urbains de l'Espagne à l'Italie du Nord (IV<sup>e</sup>–II<sup>e</sup> s. av. J.-C.)*. Actes du colloque international tenu à l'École Française de Rome les 10–12 juin 1999. Collection de l'EFR 328. Roma, 7–17.

- pokud jsou z kolektivní monografie použity nejméně dva příspěvky, je možno ji uvést samostatně v seznamu literatury a v odkazech na jednotlivé příspěvky odkazovat zkratkou:

LAFON, X. 2004: La colonisation romaine aux IV<sup>e</sup>–III<sup>e</sup> siècles avant J.-C.: une nouvelle conception de la ville. In: AGUSTA-BOULAROT – LAFON eds. 2004, 7–17.

---

#### PŘÍSPĚVKY V PERIODIKÁCH:

---

- **není užito „In:“**, pouze tečka.

- názvy periodik se mohou uvádět ve zkrácené formě, práce ale přitom **musí** obsahovat seznam použitých zkratk! Je přitom vhodné následovat jeden ze stávajících systémů užívaných například v publikacích Archaeological Institute of America<sup>2</sup> nebo DAI<sup>3</sup>

NB: možnost užívat zkratky platí pouze pro periodika, corpora (CVA, CIL atd.) a encyklopedie (RE), nikoliv pro monografie, ač jsou tyto v obou seznamech uvedeny rovněž.

- číslo svazku **není** od názvu odděleno interpunkčním znaménkem

- vychází-li časopis vícekrát ročně a číslování stránek začíná v každém svazku od 1, uvádíme i číslo svazku za použití lomítka. Užívají-li jednotlivé svazky téhož ročníku průběžné číslování, je uvedení čísla svazku možné nikoliv však povinné.

- uvést čísla stránek

---

<sup>2</sup> <http://www.ajaonline.org/submissions/journals-series>

<sup>3</sup> <http://www.dainst.org/ar/node/28771?ft=all>

<http://www.dainst.org/ar/node/28772?ft=all>

- u periodik nikdy neuvádíme místo vydání!

KNITTMAYER, B. 1999: Kultbild und Heiligtum der Nemesis von Rhamnous am Beginn des Peloponnesischen Krieges. *Jahrbuch des Deutschen Archäologischen Instituts* 114, 1–8.

KATZ, L.I. – STRUŽECKIJ, A.B. 1975: Tri nových pamjatnika chazarskogo vremeni v Zaporožskoj oblasti. *Sovetskaja archeologija* 18/2, 23–36.

nebo:

KATZ – STRUŽECKIJ 1975 = Катз, Л.И. – Стружецкий, А.Б. 1975: Три новых памятника хазарского времени в Запорожской области. *Советская археология* 18/2, 23–36.

---

#### SUPPLEMENTA PERIODIK

---

- forma totožná s monografiemi publikovanými v rámci edičních řad

TCHERNIA, A. – POMEY, P. – HESNARD, A. 1978: *L'épave romaine de la Madrague de Giens, Var: campagnes 1972–1975*. Gallia Supp. 34. Paris.

---

#### ONLINE ČLÁNEK

---

On-line zdrojem se rozumí pouze text sepsaný výhradně pro internetové použití a pouze na internetu publikovaný. Naopak text článku či monografie, který vyšel tiskem a byl na internet pouze druhotně umístěn za účelem sdílení, je nutno citovat coby původní tištěný text. Způsob jeho nabytí je zde podružný.

MALLON-MCCORGRAY, T.K. 1996: *The Coins and History of Asia*. Dostupné online: <<http://www.grifterrec.com/coins/indoparthian/indoparthian.html>> (navštíveno 10/03/2010).

---

#### PRÁCE DOSUD NEPUBLIKOVANÉ:

---

- na práce, které dosud nevyšly tiskem je možno **se svolením autora a poděkováním** odkazovat jako „v tisku“ (byla-li práce již přijata do tisku, a lze tak uvést konkrétní místo, kde bude vydána) či „v přípravě“ (pokud tyto informace uvést nelze).

ZAMBONI, M. v tisku: Rapporto preliminare sugli scavi della necropoli paleoveneta a San Gerolamo (VR), campagna 2013. *Quaderni di archeologia del Veneto*.

ZAMBONI, M. v přípravě: *Le necropoli della prima età del Ferro nella provincia di Verona*.

---

## ANTICKÉ PÍSEMNÉ PRAMENY

---

Antické písemné prameny se citují ze zásady nikoliv podle čísla strany ale podle tradičního systému knih, kapitol a odstavců.

Je-li k dispozici pouze český překlad, který nezachovává tradiční členění (např. výběry atd.) či který neuvádí členění nižších řádů (odstavce či verše), je nutno upřednostnit edici či cizojazyčný překlad, kde tyto informace uvedeny jsou. Český překlad je v takovém případě nutno uvést pouze tehdy, kdy z něj chceme přímo citovat konkrétní pasáž. V seznamu pramenů je pak třeba uvést jak český překlad, tak edici.

### ODKAZY V TEXTU

Na antické písemné prameny je odkazováno v závorce uvnitř textu.

Odkazováno je zkratkou díla.

Zkratka: se skládá ze jména autora (v plné či zkrácené formě – běžným písmem), *zkrácené podoby názvu díla* (kursivou) čísla příslušné knihy, kapitoly a odstavců.

- jména složená z více prvků redukovat na nejběžnější (např. Cicero, Caesar), je však přitom třeba dbát na to, aby nedošlo k záměně autorů (Dionysios Hal. × Dionysios Areop.)
- je-li od autora dochováno jediné dílo (Hérodotos, Thúkydides, Livius), není třeba uvádět i zkratku díla.
- doporučený seznam zkratk jmen autorů i jejich děl je uveden na stránkách nakl. Oikumené [http://nakladatelstvi.oikoymenh.cz/pokyny\\_pro\\_autory.pdf](http://nakladatelstvi.oikoymenh.cz/pokyny_pro_autory.pdf) viz přílohy IV a V
- na antické prameny dochované coby fragmenty výslovnou citací u mladších autorů odkazujeme za použití slova *apud* kursivou:

Cato, Orig. *apud* Plin NH, III.15.

Pomp. Trogus *apud* Just.

- v případě, že primární pramen není uveden přímo, lze na pasáži odkazovat jako na fragmenty pouze odkazem na sekundární literaturu, v níž jsou jako takové identifikována (zejm. Jacobi, F.: *Die Fragmente der griechischen Historiker*).
- v odkazech na knihu, kapitolu a odstavce se užívá:
  - -římská číslice pro knihy
  - -arabská číslice pro členění nižšího řádu
  - -číslo knihy a kapitoly se odděluje čárkou, číslo kapitoly a odstavce, řádku, verše tečkou. Čárky se na nižší úrovni členění užívá pro výčet několika kapitol/odstavců.
  - -rozsah několika knih/kapitol/odstavců se vyznačuje pomlčkou

Caesar, *BG* I, 5.4 = kniha první, kapitola pátá, odstavec čtvrtý

Caesar, *BG* I, 5.2-4 = kniha první, kapitola pátá, odstavce dva až čtyři

Caesar, *BG* VII, 55.4,6 = kniha sedmá, kapitola padesátá pátá, odstavce čtyři a šest

Caesar, *BG* I, 5.4, 25.6, 28.4, VII, 9.6; = kniha první, kap. pátá, odst. čtvrtý, kap. dvacátá pátá odst. šestý, kap. dvacátá osmá, odst. čtvrtý, kniha sedmá, kap. devátá, odst. šestý

Při souběžné existenci dvou odlišných systémů členění na kapitoly a odstavce (např. Plinius, *Nat. Hist.*) je třeba vycházet ze systému užívaného ve zvolené edici.

### SEZNAM PRAMENŮ

- v seznamu pramenů je třeba uvést všechny antické písemné prameny, s nimiž se v textu pracuje: může se jednat jak o překlady, tak o edice originálního textu, s nimiž bylo pracováno.
- odkaz se skládá ze: zkratky práce užívané v citacích v textu, znaménka „=“, celého jména autora, „:“, *názvu práce kursivou*, názvu ediční řady a čísla svazku, jména/jmen editora a/nebo překladatele, místa a data vydání.
- velmi podstatnou informací je ediční řada: je třeba rozlišit tradiční důvěryhodné edice a překlady (Loeb Classical Library, Bibliotheca Teubneriana, Belles Lettres, v českém prostředí Antická knihovna) od překladů druhotných. Tuto informaci je však třeba uvádět coby řadu, nikoliv coby nakladatele.
- interpunkční znaménka se používají ve shodě s pravidly pro citace sekundární literatury.
- tvoří-li citovaná práce součást většího edičního celku, je nutno jej uvést za použití „In:“, neuvádíme však přitom strany, na nichž je citovaná práce v celku uvedena.
- není-li dostupný český překlad práce a chce-li autor přesto uvést konkrétní citaci, je nezbytné uvést, 1) že se jedná o překlad vlastní; a 2) zda překládá podle latiského/řeckého originálu či podle překladu do moderního jazyka.

#### Překlad:

Caesar, *BG* = Gaius Iulius Caesar: *Zápisky o válce gallské*. Překl. I. Bureš. In: Gaius Iulius Caesar: *Válečné paměti*. Antická knihovna 16. Praha 1972.

#### Edice:

Plinius, *NH* = C. Plinius Secundus: *Naturalis Historia*. Bibliotheca Teubneriana. Editor: Karl Mayhoff. Svazek I (kniha I.-VI.), Leipzig 1906.

#### Pramen získaný on-line:

Byl-li pramen získán ze stránek, uvádějících výslovně původní edici a zachovávajících detaily jako poznámkový aparát atd.<sup>4</sup>, lze jej citovat jako tuto knihu, nikoliv jako pramen on-line.

---

<sup>4</sup> Např. <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection?collection=Perseus:collection:Greco-Roman> .

Ve všech ostatních případech je nutno citovat coby zdroj online:

Arrianos, *Ann.* = Arrian, *Anabasis*. Anglický překlad E. J. Chinnock, 1893, [online] získáno 30. května 2010 z URL: <<http://websfor.org/alexander/arrian/intro.asp>>

Pozn.: Pro způsob zápisu řeckých a latinských jmen (zejména pro umístění přízvuků ve jménech řeckých) jsou pokládány za závaznou normu formy uvedené v *Encyklopedii antiky* (Praha 1973).

---

## POPISKY K OBRAZKŮM A TABULKÁM

---

Ilustrace mohou být buď vkládány do textu či připojeny k textu coby samostatná obrazová příloha. Je přitom třeba rozlišovat mezi obrázky, které (ať už vložené do textu či seřazené na samostatném listu obrazové přílohy) musí být průběžně číslovány a tabulkami, které vyobrazují například jednotlivé předměty katalogu atd. V závislosti na potřebách práce lze použít i oba druhy vyobrazení (obrázky a tabulky).

Obrázky musí být průběžně číslovány a v textu je na ně pak odkazováno způsobem „(Obr. 1)“. Tabulky sledují vlastní pořadí nezávislé na obrázcích, číslovány jsou římskými číslicemi. Jednotlivé předměty vyobrazené na tabulkách mohou být označovány buď pořadovými čísly každé tabulky, nebo čísly katalogu: „Tab. IV: 4“ / „kat. č. 14, viz Tab. IV:14“.

Všechny obrázky musí být opatřeny popiskem. Je rovněž nezbytné uvést zdroj všech obrázků; tak je možno učinit buď v závorce za vlastním popiskem, nebo ve zvláštní příloze k práci označené jako „Zdroje ilustrací“.

Příklad:

Obr. 14: Příklad malby druhého pompejského stylu z Taragony (podle Juancarlo 1998, Fig. 15).

---

## PŘÍMÉ CITACE

---

Jsou-li do textu přebrány přímé citace z primárního pramene či ze sekundární literatury, je třeba je jasně označit jako citáty užitím uvozovek případně (zejména u delších pasáží) dalších grafických prostředků (kursiva, odsazení textu do zvláštního odstavce).

Citáty sekundární a jiné odborné literatury v moderních jazycích běžně ovládaných (angličtina, němčina francouzština) stačí uvést v originální znění, u jazyků méně běžných (italština, moderní řečtina, španělština, ruština) je vhodné uvést citát v překladu či jej opatřit překladem v poznámce pod čarou.

Citáty z primárních pramenů v klasických jazycích je třeba uvést v autorisovaném českém/slovenském překladu a případně doplnit originálním zněním v poznámce pod čarou.

V případech, kdy je v práci užito větší množství opakovaně citovaných písemných pramenů, je vhodné připojit k práci veškeré užití texty coby samostatnou přílohu.

(Stav k 1.10.2014)